

DEBRECEN-NVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

Adás-vevés 's mindenféle hirdeté-
ményekkel hetenként megjelen.

15.

Félévi előfizetés helyben 1 frt. pos-
tán bár-hová 2 frt. ezüstben.

Szalma-kalapok

iránti

elő-hírlét

Pestről jelen debreceni vásárra érkező
alulírt részéről.

Azon kedvező részvétért 's bizalomért, melyel a' tölem vásárolni szokott *t. c. közönség* 's *tisztelt kereskedő társaim* irántam mindenkor viseltettek, kik valamint pesti gyárom- 's raktáromat, úgy Debrecenben is kitűzve a' Szent-György tavaszi vásárokon, 8 év óta már részemre kész szolgálattal teljes fáradozásomat hasznos sikerrel jutalmazni kegyesek valának, érette ezennel **hálás köszönetemet nyilvánítom.** — Kecsegtet egyszersmind azon édes remény, hogy az eddigi pártfogást tölem meg nem vonván jövedőre, úgy ezúttal is számom vasárlóim szerencséltetnek, — annál is inkább, mivel újabban megjavított 's bővített gyárom és raktáram olly helyzeiben áll, hogy az a' reánk következő tavaszi időszakra, mindenféle új divatú finom szalmakalapokkal, és minden hozzá tartozó szalmanemű cikkekké legközelebbi divat- szép- 's izletes mustrák szerint van ellátva. — Ugyszinte minden illyesre nézve leendő előrendelkezésekre, legpontosb gyors és jutalmas áronni szolgálattal tisztelettel ajánlom — (D. 59.) (1. 3)

Boldrini Péter.

Áru helyem van Debrecenben a' vásártéren, a' nagy bécsi utcában az *Iparműtárral* szembe a' **Stadler testvérek** boltjában.

(D. 68.) **Hat boglya széna.** (1. 3.)

Csereszélen, a' hajnalgaznál mintegy 40 öl összesen avagy részenként minden órán eladó. Értekezhetni Debrecenben Csapó utcán Bognár György tulajdonossal 438-dik szám alatti házában, vagy a' tud. intézetben.

(D. 66.) **ECKSTEIN JÁNOS** (2. 3.)

szivar-gyárnok Pesten.

Egész alázattal jelenti, hogy a' legközelebbi debreceni vásárt először látogatandja meg *nagyszerű szivar-tárccal* és a' t. c. kereskedő urak' rendelményeit szívesen elvárja, de egyszersmind figyelmeztetni bátorodik gyártmányaira, melyek a' múlt évi országos *Ipar-kiállítás* alkalmával ezüst érdem-pénzzel jutalmaztattak; mi továbbá jóságát, szépségét és különösen jutányosságát illeti, hazánk' akármellyik gyárával a' versenyt kiállja.

Azon szivarokat pedig, mellyek elsőbséget érdemelnek, és eredetileg egyedül gyáromban készülnek, itt megnevezem, és a' t. c. közönség különös figyelmébe ajánlom; u. m. Erdélyi, Ellenzéki, Verseny, István herceg, Oroszvári, Zichy, Jogász, Csillány, Alkotmány, Honfi, Sajtó és Szövetség szivarok.

Raktáram Debrecenben kis Bécsi utca Koszgleba László úr boltjában, Stadler testvér kereskedő urak' átellenében, Pesten raktáram Váci utca gróf Nákó ház udvarában.

(D. 69.) **Eladók** (1)

Igen szép vetni való búza, vetni való köles, 100,000 jól kiégetett téglá, 400 köböl óltott mész, 150 szál épülethez való fenyőfák, 2,000 két éves nemesfaj szőlőtő, 'és több tölgy-fa, eladó Debrecenben a' Péterfia utcai kapu mellett tulajdonos *Kerekes János* 885-ik sz. alatti házában.

(NV. 70.) **Eladó árpa** (2. 3.)

150 köböl padláson tartott szép vetni való árpa eladó. Tudhatni rólla mind két t. intézetben.

(NV. 64) **Popovics Josefa,** (2. 3.)

Sz. nvaradi lakos, illő tisztelettel tudatja a' t. c. közönséggel, hogy minekutánna a' bábamesterségből a' próbatételeket helyesen kiállotta, és azon mesterség gyakorlására felsőségi jogot is nyert, bátor kész szolgálatját minden időszakban pontosan ajánlani. Lakása Zöldfa utcán Illies Mihály házánál.

(D. 64.) **ÁRVERÉS.** (2. 3.)

Szabolcs megyebeli Nagy Kálló mvárosában vagyonbukott kereskedő Mandel József és neje csódtömegéhez tartozó bóltbeli, nevezetesen selyem, teveszőr, gyapat cérna és pamut, nő vagy férfi ruha kelmék nagy választékban; vászon, posztó, csipke, szalag, 's több e' nemű kereskedéshez tartozó portékák, darab és végszámra, folyó évi april. 21-, 22-, és 23-dik napjain a' helyszínén; — ugyan ezen tömeghez tartozó házi, kamara és konyhabeli bútorok 's ingóságok pedig ugyancsak april. 26-, 27-, 28 dik napjain szinte a' helyszínén tartandó nyilvános árverés útján el fognak adatni. Kelt NKálló Martzius 24-én 1847.

Ferency Alois,
tömeg-gondnok.

(D. 67.) **Árverés.** (2. 3.)

Grunwald Sámuelnek, a' külső-vásári álláson, az ügynevezett gyólcsoz utcában 300 szám alatt lévő 's bíróilag elfoglalt sátora, f. év aprilis 14-kén a' délutáni órákban közárverés útján el fog adattatni; ugyan akkor és a' mondott sátorban, több darab finom posztó és bóltbeli bútorok elárvereltetni fognak, —

a' végrehajtó bíróságok által.

(NV. 65.) **Lottri ménje.** (2. 3.)

Gróf Kornis Károlynak m. Telegdi jószágán folyó év aprilis 1-ső napjától kezdve, a' nevezett angol telivermén hágni fog egyegy kancától 8 pengő forintnyi díjnak a' helybeli tiszt, vagy Lovász mester kezéhez leendő lefizetése mellett, a' kárnél a' kancák éllelmeztetése iránt is értekezhetni.

(NV. 62) **Roth József házánál** (2. 3.)

Kőfaragó utcán, 8 szoba, 2 konyha, 2 kamara, 3 pince, nagy istálló, kocszi szin, jó ivókúttal, nagy kerttel jövő Szent Györgykor bérbeadandó.

(NV. 66.) **N. Kágyán** (2. 3.)

Mlgos özvegy Lónyay Józsefnő részéről közhirré tétetik, miszerint e' folyó évben biztos úri egyén felügyelete mellett több mének hágni fognak, névszerint Netterbi 25 frt. 40 kr. Szavas 20 frt. 40 kr. Ternó 10 frt. 40 kr. p. pbe, — tudatván egyszersmind, hogy az anyalovak rendes eltartása a' legillőbb árért fog szolgáltatni.

(D. 57.) **FIGYELMEZTETÉS.** (3. 6.)

Alulirt egész alázattal jelentem, úgy a' debreceni, mint a' környéki t. c. uraságoknak, 's minden renden lévő polgári tisztelt egyéneknek, hogy én valamint a' nagyobb művészeti szabadkézzeli szoba-festésben, úgy a' patronírozott válogatható mintáknak, általam a' legujabb izlés szerint, bő tapasztalásom következtében: *francia, olasz, és urabs* rokokókkal legszebb spálerok, és a' legdivatosb modorként falak fénymázolhatandók, mellyek a' legdíszesb tapetekkel vetélkednek, ugyszinte, mint eddig úgy ezután is *saluk, ablakok, ajtók,* 's több e' félek olajos legtisztább festészetére, gyors és jutányos ároni szolgálatomat ajánlom. — Végre gyors-gépelyzetten (maschinán) törött olajos festékeket mindenféle szín válogatásban nálam mindenkor olcsó áron találhatni. — Lakásom Debrecenben nagy Mester utca 1329-ik szám alatti házban. —

Granz K. E.

(NV. 71) (2. 3.)

Egy Pekhy Ferenc kamarás féle Mánteszter televér angolmentől Sokvér Medea anyától származott jegyetlen aranypej, majd 16 mark. 4 éves ménlő hág Bojton 10 pengő forintért t. b. **Nagy Lajosnál.**

(NV. 67.) **Eladó mén.** (2. 3.)

Mlgos gróf Haller Sándor m. kakucsi jószágán (Élesdtől fél órányira) vagyon egy erdélyi vér, négy éves, 15 marok és 3 hüvelyk magosságú mén jutányos áron eladó.

(NV. 60.) **BÉRLAK.** (3. 3.)

Volasziban a' városházánál az utcára három szoba Sz. György naptól kiadó. Egyezkedni lehet ugyancsak ottan fűszer-áros **Korda Andrással.**

Melléklet 1847. 15. sz. D.NV. Ertesítőhöz.

(NV. 72.)

H I R D E T M É N Y.

(1. 3.)

A' Vogelsang nevű nagy birtok, az üveg gyárral
és Kuttenbergben lévő két házzal együtt
ezen folyó 1847. évi Julius 10-én kijátszatnak;
a' mellyért is 200,000 frt. váltóban
mint váltságdíj ajánlatik.

Ezen sorsjátékban nyerhetni:

1 nyeremény 200,000 frt. v. cz.	1 nyeremény 3,200 frt. v. cz.	1 nyeremény 1,000 frt. v. cz.
1 " 20,000 " "	1 " 3,000 " "	1 " 1,000 " "
1 " 15,000 " "	1 " 2,500 " "	1 " 1,000 " "
1 " 10,000 " "	1 " 2,000 " "	1 " 1,000 " "
1 " 10,000 " "	1 " 1,500 " "	1 " 1,000 " "
1 " 8,000 " "	1 " 1,200 " "	1 " 1,000 " "
1 " 6,000 " "	1 " 1,000 " "	1 " 1,000 " "
1 " 5,000 " "	1 " 1,000 " "	1 " 1,000 " "
1 " 4,000 " "	1 " 1,000 " "	1 " 1,000 " "

és így alább.

Ezek közt találatnak 119 darab 1839-ik status adóssági Ötödörös sorsjegyek, — és 130 herczeg Eszterházy-féle sorsjegyek.

Bővebb tudósítást ad a' játékterv. — NVáradon sorsokat kaphatni ns Faur Gábor urnál, valamint a' többi szilárdabb kereskedésekben is.

D. Zinner és Comp.

Bécsi nagy kereskedők.

Alulirt tisztelettel tudatja a' nagy érdemű közönséggel, hogy nálla valamint eddig, úgy most is Vogelsangi nagy lotteriábóli sorsokat a' legjutányosabb áron 2 frt. 25 kr. pengőben kapni lehet; 3 társasági játékok is vannak: egy 5 közönséges, 1 szabad sorssal, egy ötödörös nyereményre 4 frt. pengőbe; egy 10 közönséges 2 szabad sorssal egy tizedrésze 4 frt. és egy 20 közönséges, 4 szabad sorssal egy huszadörös nyereményre, és 4 frt. ötödörös és egész ezüst sorssok is vannak, mellyek e' f. év Julius 10-én öt húzásban ötször játszanak; 's mindenik egyszer bizonyosan nyer, de ötször is nyerhet, egy ilyen sorsjeggyel szerencsésebb esetben 200,000, 20,000, 15,000, 10,000, és 8,000 vfrt. nyerhet. NVáradon apr. 3-án 1847.

Faur Gábor.

A' debreceni Takarékpénztár' forgalma:

1847. Martius hóban:

Készpénz maradvány Február végéről	16,331 ft 44 kr e.p.
Bevételek	15,638 „ 28 „ „
Összesen	31,970 „ 12 „ „
Kiadások	19,562 „ 45 „ „
Maradt készpénz.	12,407 „ 27 „ „

(D. 70.) 150 köböl mész (1. 3.)

eladó Debrecenben kis csapó utcán 387-dik szám alatt, 50 köbönként is megvásárolható; értekezhetni iránta a' fentebb érintett szám alatt lakó tulajdonossal.

(NV. 78.)

Bérlak.

(1. 3.)

Volasziban a' felső hid melletti „három rózsa“ szomszédságában kovács mester Aranyi János házánál több rendű szobák, istálló, kocsizsin, egy vagy több évre kiadó, ugyanott 834-ki 34 cseber bakator bor eladó.

(NV. 73.)

Haszonbérlendő.

(1.)

K. Zomlini pusztá, Artánd és N. Kerekivel határos, melly 150 hold földből áll, Ngos. Veér Sándor ur ügyvéde Onody Istvánnal értekezhetni NVáradon.

Szabados NVárad városában, az úgynevezett Kapucinusok' utcájában, *Faur Gábor* fűszeres és rőfös kereskedésében e' következendők találhatók: u. m. 1827-ik évi finom ó bor 350 cseber. 841-ki 40, 844-ki 75 és 845-iki 165 cseber, öszvesen, vagy hordónként, — ugyan az 1827-ki finom ó borból, mint igen jó asztali bor, mely az egészség fentartására különösen ajánlatik, hogy tehát akárki is kisebb mennyiségben vehessen, egy kis cseber, 50 itce, 15 vrt, vagy legkisebb egy tizedrészes cseber, 5 itce 1 ft 30 kr vc. is adadni fog; valódi ménesi, vagy tokaji asszúszőlő-bornak butellája 22 garas, egész nagy butellákban pedig csak 28 garas, malagai bor 32 garas, puncs-essentia 26 gar. rhum 25 gar. arak 18, finom aixi olaj 16 g. honi rosolis 12, bécsi 15 garas. Cükornak fontja 21 g., finom 22 g., legfinomabb cükör 23 g. Kávé 22 24 26 28 30 g. legfinomabb kávé 32 g., szép riskásának fontja 23 24 26 kr. a' legfinomabb 28 kr. Gríz 13 kr. egy citrom 4 kr. szebb 5 és 6 kr. honi szép lennek csomója 14 15 g. valódi bécsi kész lennek fontja 30 35 és 40 g. paplanba való szép fejez pamutnak fontja 18 20, finomnak 24 g. fűsültnek pedig 28 g. pesti gyároknak készült igen szép fehér dupla vattának tucettje 15, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 35, 40, 45, és 48 gr. mindenféle színű damisoknak rőfje 16 kr. Sirting csak 25 kr., zöld viaszos tafotának rőfe 50, finom sárgának 64 gr., pesti híres Kunig gyárában készült honi szivaroknak kötése, melyben 25 darab van, egy ilyen kötés, ugymint fumei 6 gr. csárdás 8 gr. havannai 9. marilender 12. dámai 13. marokai 13. kör 13. nádori 14. nemzeti 15. trabuco 16. ipar 16. szentandrásai 17 és királyi szivar 18 g.; ugyancsak ennek gyárából fekete páczolt tubáknak fontja ónba 11 g. egy bádogkatuja sárga finom dőbrői burnot (tobák) 8 gar. bibornok vagy cardinal 10. espániol 15, és nonplusultra simonte de lisboa 15 gar. iglói honi kék szélű tányérokna tucetje 48. 50. 60 és 65 gar. valódi bécsi kékszelű lapos tányérok 90. 95. 100., legnagyobb és finomabb féle 110 gar. fisléder vagy fényes bőrből fél topánkák 42. 44. 45. 48. gar. ilyen bőrből elől, vagy oldaltfüző magos topánkák 50. 52. 55. 58. gar. fisléder, vagy kecskebőr cipőknek párja 28. 30. 32 gar. fekete zwist cipő 26. 28. gar. köz fényes bőr cipőknek párja 22. 24. és 25 gar. 12-ik sz. a. váradi gyertyának fontja 29 kr. pamuttal 30 kr. valódi szébeni 6-tos 8-as 10-es vagy 12-tős gyertyának fontja csak 13 garason adadni fog, és egyébféle boltbeli portékák, a' rendes áron alól, a' mint a' felyebbiekből megtetszik, minthogy a' fentirtnak Kapucinus utcában tulajdon házánál lévén boltja; e' szükidő viszonyaiban képtelen magos árendát nem fizet.

(NV. 75.) **Eladó ház.** (1. 3.)

VOlaszi Kőfaragóutszán egy udvaron két ház, mellyek közül az utszára kétszoba, konyha, kamara, az új épületben ugyancsak két szoba, konyha, kamara, húsz hordóra tágas pince, hat lóra istáló, kocsi-'s fasszin, nagy udvar jó kúttal, veteményes kerttel, 's a' váradi hegyen Aranyos oldalon, két kis hasáb szöllővel örök áron eladó; értekezhetni sascán keréjkártó Nagy Imrével.

(NV. 76.) **Eladó ház.** (1. 3.)

NVáradon a' Pecén tul t. c. Püspöky Sándor ur szomszédságában öt szobával, konyha, kamara, száraz pince 60 hordóra, jól elrendezett padlás élet tartásra, tágas udvaron kút, kocsiszin, istáló, mellette cseléd-szoba, nagy veteményes kert, ezen kívül külön gazdasági nagy udvar. — Értekezhetik a' venni szándékozó a' NV. t. intézeti irodában.

(NV. 74.) **Mihályfalván.** (1. 3.)

Tekintetes Gencsy Pál ur' piacon lévő háza, cserép fedél alatt, melyben ennek előtte gyógyszer-tár volt, most rőfös vagy fűszerárúsnak három szobával, konyhával, élés kamarával, úgy nemkülönben az udvaron külön épülettel sz. györgy naptól 6 évre kiadó.

(NV. 77.) **HIRDETÉS.** (1. 3.)

Melly szerint a' NVárad kir. kam. uradalom részéről e. f. 1847-dik évi Május 3-dik napján tartandó másodszori nyilvános árverés után Ttes. Ns. Bihar megyében helyheztetett, 's a' fentebb nevezett kincstári uradalomhoz tartozó Várallya mező városában az úgynevezett Gilányi korcsma, csakugyan e. folyó 1847-dik év November' 1-ső napjától számítandó három folyvást következő évre a' többet ígérőnek a' N. M. M. k. udvari kincstárnak jóváhagyására haszonbérbe fog adadni. — Melyhezképest a' bérleni szándékozók, a' mondott napon V. Velencén, dél előtti órákban a' kormányzó k. kam. ügyvédi hivatal íróteremében tartandó nyilvános árverésre 44 p. forintnyi bánatpénzzel ellátva meghívatnak, hol is az árverési, úgy a' szerződési feltételeket is jó előre mindenkor megtudhatni. — Kelt V. Velencén Mártius 29-én 1847.

A' kamarai uradalom tisztsége által.

A' Nagy Váradi t. intézetben egy pamlag, hat szék, két diófa nyoszolya, almáriom 's több holmi minden órán eladók.

Két pamlag (diván)

egészen új, eladó a' debreceni tud. intézetben.

(NV. 68.) (2. 3.)

A' bihari gazdasági fiókegyesület f. évi aprilis 13-án VOlasziban a' Casinoban, délutani 4 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésére, melyen Magyarország egyesületének f. évi június 6-ki nagygyűlése alkalmával a' köztelek alapköve letételehez 's a' Keszthelyi georgicon halhatatlan alapítójának dicsőítésére illő fénytel megüendő félszázados ünnepélyhez küldendő követeink választása 's azon ünnepély emeléséhez mikénti járulásunk leendnek főtárgyak, minden részvényes tagtárs urakat tisztelettel meghívja, f. évi mart. 8-iki közgyűlés' meghagyásából

Angyalffy András
egyesületi titoknok.

(D 61.) **Nádudvar m.városában**(23.)

Szabolcs vármegyében, az italmérési jog, 3 belső és 2 külső korcsmákon 2 állással, 120 hold szántó-és legelőfölddel folyó évi aprilis hó 15-dik napján a' városháznál tartandó árverésen 3 egymásutáni évre haszonbérbe fog kiadatni, — hová az illetők 400 p.forinttal, mint bánat-pénzzel ellátva, ezenel meghívattak.

(NV. 63.) **Árverendő szőlő.** (2. 3.)

A' váradi hegyen az ugynevezett Setétág' elején, kétegyemással általellenbe lévő hegy oldalon fekvő 70 kapa alya szőlő aprilis hó 15-én árverés útján Ónodi Lajos tulajdonos által szabad-kézből eladandó, kivel a' venni szándékozók addig is alkut kedvező feltételek mellett tehetnek VOlasziban.

Pelbárthidán eladó széna van.

(D. 63) **Kiadó lakások.** (2. 3.)

Debrecenben Miklós utca szögletén 2087 szám alatt, több rendbeli lakások, mind az alsó, mind a' felső emeletben, részint az utcára, részint az udvarra, Pünkösöd naptól kiadók. — Értekezhetni a' ház tulajdonossal.

Gyógyszertári gyakornok

kerestetik a' diószegi gyógyszertárba; bérmentett levél által tudósíthatni **Rusza Alajos** urat. (NV. 59.) (2. 3.)

Fűszer-kereskedést tanulandó, jó háztól való fi, ki írni, olvasni tudjon, kerestetik a' nváradi tud. intézet által.

(NV. 69.) **Eladó borok.** (2. 3.)

Özv. B. Döry grófnő árvái Kóji pincéjében nagyobb mennyiségű 1844. 1845. és 1846. részint bakar, részint közönséges jó asztali borok eladók lévén, árukról értekezhetni lehet bérmentes levelek által a' margitai puztán keresztül Monos-Petribé Klobusicky Eduárd úrnál.

(NV. 61.) **HIRDETÉS.** (3. 3.)

Mellyszerint a' nváradi kir. kam. uradalom részéről ötven öl tűzi cserfának megvétele, és a' kijelelendő helyekre leendő beszállítása rendeltetvén el, minélfogva az azt felvállalni szándékozók folyó év Aprilis hó 13-án délutáni 3 órakor Várad-Velencén a' kamarai uradalom kasznári tisztség író teremében tartandó nyilvános ár-szállításra 20 pengő forint bánat-pénzzel felkészülve meghívattatnak, hol is a' szállítás körüli feltéteményeket jó előre megtudhatni

a' kir. kam. uradalom tisztsége által.

(D. 58.) (3. 3.)

150 köböl vad repce, 70 k. zab, vetni való, jó, tiszta, a' derecskei uradalomnál van eladó. Költ Derecskén martius hó 1847.

Vadász Pál
tiszt-tartó.

(D. 55.) **Föld árendába.** (3. 3.)
vagy zálogba adandó.

Sámson helységéhez közel, egy fertály óra járásra, a' Nagy-Tamási puztában 225 hold föld árendába, vagy zálogba adandó, a' tulajdonosa **Nemes József.** — Debrecenben bővebb tudósítást adhat, sőt egyeségbe is bocsátkozhatik **Botka Lajos** úr, kinek háza Kis mester utcában 1118-ik szám alatt van. —

(D. 56.) **ELADÓ SZESZ.** (3. 3.)

Szabolcs megyeheli, *Levelek* helységében, **20 ezer itce 30 fokuszesz** szabad kézből eladó, a' venni kívánók alulírt tulajdonosnál *Leveleken* szerződhetnek. Költ *Leveleken* Martius 14-én 1847.

Molnár Ágoston.

(D. 65.) **Eladó bükköny, lendnek.** (3. 3.)

Vetni való tavasz rozs, 's szinte vetni való zab. — Eladó találattik Debrecenben Várad utcán 1212 szám alatt *Csató Józsefnél.*

Figyelmeztetés a' gőzmalom tárgyában.

Hallánk már néhány nap előtt, hogy a' henger-malom gép-gyárnoka folyó hó 15-én egy mérnökkel együtt megjelent városunkban, a' társasággal végső és elhatározó egység meg-tétele- és némely az építést megelőzni kellő nézetei közlése vé-gett, de leginkább azért, hogy teendő munkája díja' harmad-részt előre, mint ő kikötötte és meg is ígértetett neki — fel-vehesse, melyet oldalánál örömmel érezve — minket a' kétes jövőndő reményében hátra hagyva — visszafelé dúdolvá halad-hasson. Ez azonban a' Febr. 7-ki bár még akkor nem is egészen, csak félig alakult társaság közgyűlésének lévén eredménye, nem volt váratlan. Hanem annyival inkább nem látszik a' maga rendén lenni az: hogy a' társaság mindjárt Mart. 15-én, a' mi-kor t. i. az eddig hátramaradt mintegy 270 részvény egészen elkelt, közgyűlést nem tartott, 's az eddig fáradozott összesen hat választmányi taghoz még legalább 12, mond: tizenkettőt nem választott, kik majdan az építésre is felváltva felügyelnének, 's a' megérkezett gép-mesterrel a' tárgyat több oldalról meg-hányva vetve, sikeresebben értekezének, mert minden tisztelet, kimélet mellett, a' gyanúsításnak teljes kizárásával is, meg kell vallanunk, hogy a' tisztelt választmányi tagok mindnyájának — annak tervező elnökén kívül, ki a' mint értésünkre esett, pótló javalatai elmellőztetése miatt a' választmánytól elszakadt, kinek e szakadását bizony méltán sajnálnunk lehet és kell, — annyira el vannak foglalva hivatalos és házi dolgaikkal, hogy legjobb aka-ratjuk mellett sem lesznek képesek mindazt elvégezni, mi vá-lasztmányi taggá neveztetésökkor kötelességökké vált. De egyébiránt nagyon is furcsán hangzanék az, minden gyanúsítás nélkül mondva is, ha 5-600 részvényesnek 70,000 pforintjában csak egy választmányi elnök, egy pénztárnok és egy jegyző, meg a' még megmaradt két más tag rendelkeznek.

Jelenlegi szándékunk nem egyedül ennek elmondása, ha-nem egyszermind azon jámbor ohajtásunk tudatása is, mely szerint mi is részvényesek lévén, szeretnénk már hitelesen tudni, hogy miben állott meg az egység a' mesterrel, és hogy a' sokak által ajánlt 's a' mesternek is — mint mondják — megtetszett Mester- és Hatvanutca külső végei közt eső térek, a' malom helyeül elfogadtattak-é a' választmány által; vagy ho-va lesz építendő a' malom, — mert hisszük, hogy a' társaság pénzén építendő malom — miután a' T. Nemes Tanács annak megválasztását a' társaságra bizta — a' választmány által olly helyre tervezve terjesztetik a' társaság elé, hol nem csak hogy a' malomnak biztos lesz jövőndője, kiváltkép víz dolgában: ha-nem figyelmeztetve lesz azon vidéki kereskedők 's fuvarozók ké-nyelmére is, kik lisztjét tengelyen tova szállítandják; figyel-mezve lesz különösen arra is, hogy a' négy vásári alkalommal, ha azt a' vásárunkat látogatók közel és könnyen kaphatják, be-lőle sokkal többet fognak elhordani; figyelmeztetve továbbá azon vidékekre is, honnan a' búzát szállítatni reményljük.

Mint hogy közelebbről azt hallánk, hogy a' Mester- és Hat-vanutcai- 's az egész nyugoti része a' város körüli téreknek, azért nem volna a' választmánynak tetszésére, mert ott a' föld salétromos, 's így vize is az, a' salétromos víz pedig — mint mondják — a' gőznek ellensége, — ha megengedjük is az utólsót, mégis ki kell nyilatkoztatnunk, miszerint azon nézet nem egészen alapos; mert tudjuk azt, hogy a' salétromos föld lefelé, ha legmélyebbre mondjuk is, nem fog nyolc láb mélyen

alul hatni, — de tudjuk azt is, hogy ha bő vízű kútakra aka-runk szert tenni, milyen a' henger-malomhoz szükséges, leg-alább is 10-12 ölnyre alá kell ásni vagy furni, a' hol már salétro-mos földre bizonyosan nem találunk a' sárga és zöld fővényi kö-zött: még annyival kevésbé fogunk salétromos vizet találni. Sőt a' mennyiben itt nem homokos a' föld, kútásásra is igen alkal-mas; mennyiben pedig aljas fekvésű és víz-állásos helyek is vannak itt, bő vizet lehet reményleni. — A' netalán itt épiten-dő malom fundamentomából kikerülőndő földdel pedig az egye-netlennek látszó helyek szépen behúzathatnának, mi által váro-sunk ezen része tetemesen csinosodnék, mire éppen ennek van jelenleg legnagyobb szüksége; mert elvitathatlan igazság marad az világszerte, hogy „ott kell építeni, hol legszükségesebb az építés, és hol a' szép épen úgy mint a' rút, egyformán, leg-inkább és legtöbb szem előtt feltűnik“! Ezen mondat igazsá-gának hódolunk akkor, ha kerteinkben a' sétatákat szép rend-ben tartjuk, 's virág és más díszes lugasokkal beültetjük; ennek hódol azon tény, miszerint minden előttünk ismeretes városban az utcára, hol leginkább és legtöbbek előtt feltűnik a' csin, szoktunk építeni; ezen igazságot bizonyítja még az is, hogy minden városnak azon része, azon oldala legdíszesebb, merről 's honnan legnagyobb a' közlekedése, 's honnan legtöbb idegen szemmel találkozik. Már, hogy melyik része legyen az a' vá-rosnak, minden helybeli lakos előtt magyarázat nélkül is tudva van. Azért e' tekintetben méltó, hogy a' helybeli hatóság is né-mi befolyást gyakoroljon.

Egyébiránt hisszük, hogy a' tisztelt ötszemélyű választ-mányunk a' felelőség terhét a' hely megválasztásában mint nem fogja magára vállalni, úgy a' társaság sem fogja azt, bármí módon, jogai közül kibocsátani. Mert tudván azt, hogy ele-gendő víz a' malom fő kelleke; valjón jót áthatna-e arról a' választmány, hogy ez vagy amaz helyen víz miatt felakadás nem fog lenni? úgy hisszük nem. És továbbá, menthetné-e magát a' választmány azzal, hogy ők gyarló emberek lévén, a' rájuk bízottat tiszta meggyőződésök szerint jól kívánták tenni, és hogy a' mit tettek, a' társaság megbízása következtében tettek? ismét nem; mert először: mint gyarló emberek, kértek vól-na fel több tagokat, 2-or: mert a' Febr. 7-ki közgyűlésen a' helyválasztásról szó sem volt. Abba pedig, hogy választmányi előadó t. F. A. úrnak azon kérdésére „meddig fogja a' választ-mány munkálkodását vinni“! semmi szó sem adatván, a' hatá-rozatot maga ebben mondá ki: „míg a' malom egészen készen lesz“; 's mi akkor, mint nem a' közgyűlés elnökétől jött, figye-lembe sem vétetve, észrevétlenül maradt, — ismét nem lehet bizakodni; mert, mint fentebb is mondatott, az ha csakugyan határozatnak vétetnék is, semmiképen sem fog egész társaság határozatává válni; minthogy a' fél társaságok, szakadozott testületek ha egyesülnek, közösen mindig újra dolgozzák ha-tározataikat, és azt vagy módosítják, vagy újítják. Ezt kelle-va tenni jelen gőzmalom társulatnak is; ezt kell hogy tegye, míg nem késő.

A' mi ezen tárgyat illeti — ha már más tekintélyesebb lappal a' magyarok- 's ezek hazájának Istene városunkat mind eddig meg nem áldotta — addig is míg egy teljes közgyűlésen az itt felemelítettben határozza a' társaság, szívesen vesszük 's örömmel olvassuk az őszinte és igaz nyilatkozatokat ezen Értesítőben. Debrecen Mart. 25-én 1847.

Több részvényes.

Lotterian kiött számok: *Budain*, Márt. 17) 82. 46. 64. 57. 43. — *Kassain*, Márt. 24) 4. 26. 58. 18. 33.

Szerkeszti 's kiadja Balla Károly. — Nyomatja Debrecenben Tóth Endre.